

Informace a doporučení v této knize jsou poskytována bez jakékoli záruky ze strany autorky či vydavatele, kteří se zříkají jakýchkoli závazků plynoucích z použití tohoto materiálu.

Poznámka autorky

Hry pro psí hlavičky jsou určeny pro všechny psy, i když ve svých popisech používám mužský rod. Je to čistě jen pro zjednodušení textu a rozhodně to neznamená, že by se některé nebo všechny hry nehodily pro fenky.

Brain Games for Dogs
Published by Interpet Publishing
© 2010 Interpet Publishing
All rights reserved

Copyright © 2010 Claire Arrowsmith
Photos © 2010 Roddy Paine
Translation © 2014 Marcela Halouzková
Copyright © 2014 Nakladatelství PLOT

ISBN 978-80-7428-207-2

Kapitola 1

Jak svůj výcvik stále doplňovat	10
Co jsou hry pro psí hlavičky	12
Proč psi potřebují aktivity?	12
Dejte svému psovi čas	14

Kapitola 2

Proč pozitivní výcvikové metody?	26
Pravidla hraní	26
Použití odměn při hře	28
Použití jídla jako odměny	29
Jaké pamlsky?	31
Váš pes může vyhrát hlavní cenu!	32
Omezování odměn	33
Co vašeho psa motivuje?	34
Kde s hrami pro psí hlavičky začít?	35
Kdy s hrami začít?	36
Stanovte si realistické cíle	36
Dejte si pauzu	38
Dodržujte základní pravidla	38
Měli byste vyzkoušet trénování s klikrem?	39
Jak na správné načasování	40
Oba začínáte s klikrem	42

OBSAH

ČÁST 1: PŘIPRAVTE SE NA HRY PRO PSÍ HLAVIČKY 8

Seznámení s hrami pro psí hlavičky

- Vliv plemene na hry 15
- Plemena psů 16
- Příklady plemen a obecných preferencí u her 18
 - Vliv věku na hraní 19
 - Proč je při hrách důležité zdraví 20
 - Které hry si zahrát? 22
 - Hraní s více mazlíčky 23
 - Problémy s chováním 24
 - Pokyny pro hry pro psí hlavičky 24

Základní dovednosti

- Výcvik bez klikru 42
- Jak vytvořit hru shapingem 43
- Hry s hračkami 43
- Bezpečnostní zásady: velikost, tvar a struktura hraček 44
- Další rizika zranění 46
 - Jak učit hrát plachého psa 47
 - Psi z útulku 48
 - Jak se vyhnout problémům a řešit drobné komplikace 49
 - Zaznamenávání pokroků 51
 - Použití signálů ruky 52
 - Seznámení se slovními povelů 53
 - Omezení povelů 55
 - Jak se vyrovnat s tím, když výcvik nejde podle očekávání 56
 - Během her se vyhněte trestům 56
 - Připravení ke hře 57

ČÁST 2: HRY PRO PSÍ HLAVIČKY MŮŽOU ZAČÍT 58

Kapitola 3

Hry pro štěňata

- Kousání 60
- Aportování 62
- Jdi na místo 64
- Vezmi si to a pusť 66

Kapitola 4

Hry na doma

- Aktivační hračky a zabijáci nudy 68
- Aktivační hračky 70
- Vlastnoruční zabijáci nudy 72
- Hadrová hračka s pamlsky 72
- Najdi! 74
- Slalom mezi nohama 74
- Přeskoč 76
- Tanec limbo 76
- Úprk ke dveřím 78
- Kde jsou moje klíče? 80
- Psí uklízeč 82
- Uklid' si hračky 83

Kapitola 5

Hry v malém prostoru

- Targetování 84
- Označení targetu 86
- Přemísťování značky 87
- Dotkni se nohou 88
- Zavři dveře 88
- Agility uvnitř 90
- Krabice na hraní 90

Kapitola 6

Hry na zahradě

- Vyhrabáváme poklad 92
- Zmrzlina 92
- Hračka na gumě 94
- Švihadlo 94
- Jak si udělat venkovní překážkovou dráhu 96
- Proskokové kruhy 96
- Běh tunelem 98
- Slalom 98

Kapitola 7

Hry na ven a kolem domu

- Natahovací vzrůšo 100
- Pes skejťák 102
- Schovávaná 104
- Nes si to 104
- Překážková dráha v přírodě 106
- Závod se lžící a vajíčkem 106

Kapitola 8

Slovní hry

- Pes z ciziny 108
- Přehlídka hraček 110

Kapitola 9

Hry na cesty

- Chytni pamlsěk 112
- Zábava v autě 113
- Kamenná tvář 114

Kapitola 10

Vodní hry

- Chňapni po pamlsku 116
- Namoč se a potop 118
- Skvělé vodní závody 118

Kapitola 11

Hry pro méně aktivní psy

- Udrž pamlsků na tlapce 120
- Udrž pamlsků na čenichu 122
- Stydlivý pes 122

Kapitola 12

Hledání

- Nejrychlejší psí oko 124
- Sejde z očí,
ale ne z mysli 126
- Běž a přiveď... 128

Kapitola 13

Hry z křesla

- Natáhni se
a dotkni se 130
- Jak se ti vede? 130
- Přeskoč 132
- Na kýchnutí
přines! 134
- Modlitbička 134
- Přines misku 136
- Přepni program 138

Kapitola 14

Hry pro různá plemena

- Teriéři 140
- Barváři 141
- Ovčáčtí
a honáčtí psi 142
- Chrti 142

Kapitola 15

Hry na párty

- Podej pac 144
- Mávání na pozdrav 146
- Točení se dokola 148
- Válení sudů 150
- Hra na mrtvolu 152
- Plížení 152
- Do postýlky! 154
- Triky na párty s více psy 154

Kapitola 16

Soutěžní hry 156

Agility, flyball, frisbee pro psy, obedience, heelwork a freestyle, závody norníků, coursing, skoky do vody, stopování, canicross, závody psích spřežení, field trial, pasení, rally-obedience

Poděkování 160

PŘIPRAVTE SE

ČÁST PRVNÍ

NA HRY PRO PSÍ HLAVIČKY

SEZNÁMENÍ S HRAMI PRO PSÍ HLAVIČKY

Skutečnost, že si čtete knihu *Hry pro psí hlavičky*, nasvědčuje tomu, že se zajímáte o to, aby byl váš pes aktivní a šťastný. Někteří lidé budou chtít, aby

byl jejich pes aktivnější, jiní budou hledat nápady, jak svého psa zaměstnat, když jsou pryč, a další prostě jen chtějí, aby bylo hraní s jejich psem zábavné. I přes nejlepší úmysly se nám občas stává, že uvízneme v zajetých kolejkách

a hrajeme se svými psy stále ty stejné, staré hry. A i těch může časem ubývat, protože už nás nebaví opakovat stále to samé.

Spousta majitelů psů bude tvrdit, že si jejich pes rád hraje, ale když na ně zatlačím, dostanou ze sebe jen jednu nebo dvě hry. Mít jednu oblíbenou hru se může hodit při výcviku, nebo když chcete psa zaměstnat, ale obecně to nestačí, a když pes bývá nedostatečně stimulován nebo se příliš zaměřuje na jednu činnost, může to samo o sobě vést k problémům.

Hluboce své psy milujeme a zcela správně je vnímáme jako vysoce inteligentní zvířata. Je

opravdu úžasné, že psi se ve skutečnosti strašně rádi učí a objevují nové způsoby, jak by vyplnili své dny, využili přebytek energie a zapojili se do činností s lidskými členy své tlupy. To nám pro naše psy poskytuje široký záběr práce i hry. Jediným omezujícím faktorem je vlastně naše představivost o tom, kolik věcí spolu můžeme dělat.

JAK SVŮJ VÝCVIK STÁLE DOPLŇOVAT

Mnoho lidí naučí svého psa základním pokynům a pak ho označí za „vycvičeného“. Majitel si může říkat, co chce, ale učení a vývoj jeho psa budou pokračovat, ať už si na něj majitel udělá čas nebo ne. Stále bude vyžadovat stimulaci, aktivitu a zábavu. Když potkávám majitele mladých psů, kteří po krátkém výcviku pro štěňata tvrdí, že už má jejich pes po výcviku, často mě napadá, jak by bylo frustrující,

kdyby naše vzdělání končilo už někdy v dětství. Kdybychom museli stále znovu opakovat ty stejné lekce, brzy by nás to začalo nudit a naše nadšení by pokleslo. Jen si představte, kolik omezení by

S trochou důvtipnosti přijdete na spoustu způsobů, jak si doma hrát – ale pozor na míčky v blízkosti schodů.

Hry venku s aktivním psem jsou příležitostí, kdy si oba můžete užít zábavu a posílit svůj vztah.

Je celkem překvapivé, jaké dovednosti může pes ovládnout, když popustíte uzdu své fantazii!

to znamenalo pro váš životní styl a vaši schopnost přiměřeně reagovat a vyrovnávat se s okolním světem.

Stejně tak je důležité, aby pokračovalo i vzdělávání psa, zvláště proto, že necvičený nebo frustrovaný pes může být i nebezpečný. Proto je nezbytné, aby se všichni majitelé psů pečlivě zamýšleli nad každodenními návyky a životním stylem svého psa a aby si udělali čas a vymýšleli pro něj nové hry. Přínosy jsou ohromné, protože u spokojeného a stimulovaného psa je mnohem menší pravděpodobnost, že se rozvine mnoho běžných problémů s chováním. A tak je celkově mnohem jednodušší se o psa starat.

Čím více času strávíte cvičením a hraním si se svým psem, tím silnější se mezi vámi rozvine pouto. Budete se spolu bavit, vaše přátelství bude narůstat a vznikne potřebná důvěra. Silný vztah mezi psem a jeho majitelem je obzvláště prospěšný.

Mnoho psů postrádá dostatečnou stimulaci, protože své dny tráví výhradně v domácím prostředí. To se pak stane velmi předvídatelné a také nudné, pokud to máme vyjádřit emocemi. To

Šťastný pes, šťastný majitel. Příjemně strávený společný čas vede často k oboustranné důvěře.

Když necháváte psa dlouho doma samotného, rozhodně mu chybí stimulace.

znamená, že tito psi nežijí naplněný život. Psi, kteří nedostali příležitost využít svou energii, jsou často snadno podráždění, nevladatelní a mají při výcviku k poslušnosti různé problémy. Chvilky hry s těmito psy se

zkracují, protože jsou příliš vzrušení, když se snažíte si s nimi hrát, a nejsou schopní pochopit ani základní principy jednoduchých her, jako je hra Přines. Nedostatek stimulace pak přispívá k mnoha problémům s chováním. Ty nabývají různých podob, od nevhodného a otravného chování, jako je ničení věcí a štěkání, až k hrozivějším a nebezpečnějším problémům, jako je sebemrzačení a agrese vyvolaná frustrací.

CO JSOU HRY PRO PSÍ HLAVIČKY

Hra pro psí hlavičky je činnost, která vašemu psovi

poskytne duševní stimulaci. Naplňuje jeho potřebu zábavy a nabízí mu stimulující a vzrušující výzvu. Některé hry mu poskytují také fyzickou stimulaci, která je pro jeho celkový stav stejně důležitá. U některých aktivit je zapotřebí, abyste svého psa nějaký čas cvičili, jiné psa zabaví, zatímco jste pryč, nebo se jí budete věnovat jen proto, abyste se pobavili.

PROČ PSI POTŘEBUJÍ AKTIVITY?

V divočině by pes musel fungovat v rámci smečky nebo sám za sebe, aby ulovil možnou kořist, a to za použití olfaktorických (čichových) dovedností, sluchu a zraku. Pak by oběť stopoval, honil a chytil nebo dokonce zahrabal. Potom by bylo potřeba mrtvou kořist rozcupovat, aby se dostal k těm nejvýživnějším částem. Navíc by trávil čas zkoumáním svého okolí, interakcí s ostatními členy své smečky, družením se a odháněním vetřelců. Samice by se také staraly o mláďata.

I když má váš pes velké štěstí, že může žít s vámi jako váš zvířecí společník, pořád

Nuda a frustrace mohou vést k antisociálnímu chování, jako je neustálé štěkání.

Bez stimulace může vést domácí pes pouze jednostranný život. Takové psy je těžší vycvičit, protože jsou příliš vzrušení, když se jim konečně dostane pozornosti.

Psa může zaměstnat a zabavit hračka, když vám přijde návštěva.

má přirozené sklony používat své smysly, vybijet energii a zpracovávat nové informace. Usedlý způsob života v domácnosti může vést k tomu, že se pes cítí stresovaný a frustrovaný. Naštěstí je snadné zavést nové aktivity, díky kterým se psi všech tělesných konstitucí, velikosti, věku a temperamentu budou cítit naplnění a šťastní.

Behavioristé a cvičitelé psů vám řeknou, že pes, který se zapojuje do her pro psí hlavičky, se obvykle nedostává do potíží. To se může hodit všem majitelům. Jen si představte, jak by to pro vás mohlo být užitečné v každodenním

životě. Řekněme, že například vlastníte nadšeného psa, který s radostí vítá hosty a není snadné ho zklidnit. Zadejte mu nějaký úkol nebo hru, to vám pomůže zaměřit jeho pozornost jinam a ulehčit hostům, kteří nemusí být z přílišného zájmu vašeho psa zrovna nadšení.

Dobrá hra dodá životu vašeho psa jiskru a on tak bude bystrý a lačný další stimulace.

Jiní psi s velmi energickou povahou se často dají těžko zvládat a jejich majitelé hledají techniky, kterými by je zklidnili. Existuje spousta tipů, které pomohou, a hry pro psí hlavičky patří mezi zásadní pomůcky. Nečekejte, že se dočkáte klidného chování přes noc, zvláště pokud je váš pes od přírody rozdováděný. Když ho ale naučíte novým způsobům, jak využít svou energii, a když ho vycvičíte, aby se řídil několika jasnými pokyny, zjistíte, že se snadněji soustředí a není tak frustrovaný.

Přirozeně rozverní, energičtí psi potřebují upustit páru, a to jak fyzicky, tak duševně. Hry pro psí hlavičky mohou být přesně tím, co je víc zaměří na jejich majitele.

Zahrát si zábavnou, spolehlivou hru, ve které si je váš pes jistý, mu také může pomoci zlepšit jeho emoční stav, když se nachází v blízkosti věcí, které jsou pro něj neznámé nebo děsivé. Hra samotná sice nepředvede plně rozvinuté fobické reakci, ale pokud se u vašeho psa přecit-

Tato hra psa podněcuje, aby vypátral pamlsek ukrytý v přihrádce s otáčecím víkem. Hodí se, když je pes sám.

livělost teprve rozvíjí, můžete ji odvrátit použitím různých chytřích, dobře načasovaných aktivit.

Pokud vám pes kouše vybavení bytu, bere věci ze stolu nebo skáče po hostech, je možné, že potřebuje vhodnější aktivity, které by ho z těchto potíží dostaly. Hry pro psí hlavičky tedy nejsou jen o tom, že si spolu užijete zábavu, ale jsou také zdravým základem pro dobrý výcvik.

DEJTE SVÉMU PSOVI ČAS

Psi si zaslouží náš čas i pozornost. Pamatujte si, že i když si nenajdete

U některých psů se rozvinou destruktivní sklony ve snaze najít něco, čím by se zabavili.

Různá psí plemena mají různé schopnosti a povahu. Při výběru her se to snažte brát v úvahu.

čas, abyste svého psa učili novým hrám, nezabrání mu to, aby se novým věcem učil sám; jen se tím zvýší pravděpodobnost, že se naučí nevhodné činnosti, jako je štěkání, skákání nebo hrabání v záhonu. Řešit tyto záležitosti nebo nahrazovat poškozené věci vyžaduje čas a peníze. Hraní her je mnohem zábavnější a také jednodušší pro vaši psychickou pohodu a stav bankovního účtu.

VLIV PLEMENE NA HRY

Pochopitelně si psi oblíbí různé druhy her. Je důležité si uvědomovat, že různá plemena se budou přiklánět k různým typům her a stylům hraní. Různá plemena vznikla proto, že lidé u psů poznali, v čem jsou dobří, a chovali je s jinými psy, kteří měli podobné dovednosti. Tyto schopnosti se předávaly v psích genech a jejich potomci se ve vykonávání daného úkolu časem stále zlepšovali. Podobným způsobem lidé vytvořili

psy, kteří mají určitý fyzický vzhled – když například chovali spolu dva dlouhonohé psy, byla velká šance, že jejich křížením vznikne potomek, který také bude mít delší nohy.

Předkové vašeho psa jsou součástí jeho povahy. Například kokršpaněle se chovali, aby našli, vyplašili a přinesli lovné ptactvo. Když porozumíte této stránce jeho povahy, můžete jeho instinkty při vhodných aktivitách zapojit.

Vybírali jsme psy s různými schopnostmi, až jsme vyšlechtili všechna plemena, která jsou dnes k vidění, a navíc i mnohá další, která už dnes neexistují. Psi se zpočátku chovali za nějakým konkrétním účelem a časem jsme vytvořili psy, kteří tento úkol vykonávali s neuvěřitelným zápalem. Psi se chovali, aby vykonávali téměř všechny představi-

telné práce a pomáhali tak svým lidským majitelům. Dnes se většina z přibližně 200 známých plemen chová prostě jen jako domácí mazlíčci a nepojí se k nim žádná skutečná práce, ale jejich zděděná touha předvádět určité chování tu do určité

Vípet je velmi praktický pomocník, který si zachoval svůj lovecký instinkt.

PLEMENA PSŮ

Společenská	Tato různorodá skupina psů se skládá z malých psů, kteří se dnes chovají jako společníci. Původ mnoha plemen se však dá vystopovat k jejich větším předkům, kteří měli pracovní náplň.
Ohaři	Účelem této skupiny bylo pomáhat člověku najít a ulovit kořist. Stavba těla a velikost se lišily podle prostředí, ve kterém pracovali. Někteří mají výborný zrak nebo čich, jiní jsou nesmírně rychlí nebo vytrvalí.
Ovčáctí a honáctí psi	Do této nové skupiny patří různí psi, kteří se původně řadili k „pracovním psům“. Celá tato skupina původně pracovala se stády a bránila dobytek před různými predátory. Bývají to inteligentní, aktivní psi, kteří mají plno energie.
Teriéři	Většina psů v této skupině se chovala, aby lovili škodnou a lezli za ní pod zem. Jsou to statečná a neústupná plemena. Mají rychlé reakce a jsou často nezávislí.
Užitkoví psi	Tato skupina zahrnuje psy, které není možné zařadit do jiné skupiny, a jednotlivá plemena se v různých zemích mohou lišit. Využití mnoha z nich už dnes není zapotřebí, a tak se využívají k lovení, boji, jako tažní psi i ochránci.

Všestranný labrador je lovecký pes i milující společník.

Lovečtí psi

Mají pomáhat najít zvěř a kořist přinést, jakmile je zastřelena. Podle plemene na zvíře buď upozorní, nebo ho pomohou vyplašit. Někteří ho pak pohotově přinesou. Někteří se chovali zvlášť pro práci ve vodě a v její blízkosti.

Pracovní psi

Tito psi bývají silní a odolní a spousta z nich dodnes pracuje. Jejich využití se liší a zahrnuje střežení, lov, boj, stopování, táhnutí a používají se také jako honáčtí psi a hlídači.

Ostatní

Existuje mnoho dalších plemen, která nepatří důsledně do jedné z výše uvedených kategorií kvůli jejich různému rozšíření v dané zemi či oblasti. Abyste porozuměli povaze těchto plemen, budete muset zapátrat v jejich minulosti po původnímu účelu plemene. Také křížená plemena, voříšci a nová plemena mají svůj vlastní temperament a instinkty. Snažte se toho o svém psovi zjistit vždy co nejvíce.

Husky jsou pracovní psi, kteří milují běh, výborně hodí na tažení saní, protože se při něm dá spoutat jejich energie a temperament.

míry stále je. I smíšená plemena mají zděděné sklony, které se musí uspokojit.

Práce, pro jakou se pes choval, ovlivní i činnosti, do kterých se bude rád zapojovat, včetně typů her, které bude hrát. Seznamte se s plemenem a historií vašeho psa. Lépe tak pochopíte rozdíly mezi různými psy. Nejedná se jen o různou stavbu těla a vzhled; stejně odlišné budou i jeho instinkty a touhy.